

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

25. srpnja 2018.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Maloprodaja usisavača – Oznaka energetske razreda – Direktiva 2010/30/EU – Delegirana uredba (EU) br. 665/2013 – Usisavači – Prikazivanje drugih simbola – Nepoštena poslovna praksa – Zaštita potrošača – Direktiva 2005/29/EZ – Članak 7. – Nenavođenje uvjeta u kojima je energetska učinkovitost izmjerena – Zavaravajuće izostavljanje”

U predmetu C-632/16,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio voorzitter van de rechtbank van koophandel te Antwerpen (predsjednik Trgovačkog suda u Antwerpenu, Belgija), odlukom od 6. srpnja 2016., koju je Sud zaprimio 7. prosinca 2016., u postupku

Dyson Ltd,

Dyson BV

protiv

BSH Home Appliances NV,

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: T. von Danwitz, predsjednik vijeća, A. Tizzano, potpredsjednik Suda, u svojstvu suca četvrtog vijeća, C. Vajda, K. Jürimäe i C. Lycourgos (izvjestitelj), suci,

nezavisni odvjetnik: H. Saugmandsgaard Øe,

tajnik: M. Ferreira, glavna administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 26. listopada 2017.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Dyson BV i Dyson Ltd, P. Maeyaert i C. Van Wichelen, *advocaten*,
- za BSH Home Appliances NV, V. Raus i L. Depypere, *advocaten*,
- za belgijsku vladu, J. Van Holm i P. Cottin, u svojstvu agenata,
- za njemačku vladu, T. Henze i M. Hellmann, u svojstvu agenata,
- za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju F. Di Mattea, *avvocato dello Stato*,

* Jezik postupka: nizozemski

– za Europsku komisiju, A. Cleenewerck de Crayencour, K. Talabér-Ritz i E. Manhaeve, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 22. veljače 2018.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 665/2013 od 3. svibnja 2013. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti usisavača (SL 2013., L 192, str. 1.) i članka 7. Direktive 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu i o izmjeni Direktive Vijeća 84/450/EEZ i direktiva 97/7/EZ, 98/27/EZ i 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, kao i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća („Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi”) (SL 2005., L 149, str. 22.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 8., str. 101.).
- 2 Zahtjev je podnesen u okviru spora između društava Dyson Ltd i Dyson BV (u daljnjem tekstu zajedno: Dyson), s jedne strane, i društva BSH Home Appliances NV (u daljnjem tekstu: BSH), s druge strane, u vezi s nepoštenom poslovnom praksom koju je navodno provodilo društvo BSH jer, kao prvo, nije navelo informacije o energetskim svojstvima usisavača koje prodaje i, kao drugo, na pakiranje usisavača koje prodaje dodalo je druge informacije pored onih koje se moraju obvezno nalaziti na oznaci energetskog razreda usisavača, čiji se primjerak nalazi u Prilogu II. Delegiranoj uredbi br. 665/2013 (u daljnjem tekstu: energetska oznaka).

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 2005/29

- 3 Članak 2. Direktive 2005/29 propisuje:

„Za potrebe ove Direktive:

[...]

- (d) ‚poslovna praksa poslovnog subjekta prema potrošaču’ (dalje u tekstu: poslovna praksa) znači svaka radnja, izostavljanje, tijek postupanja ili zastupanja, tržišno komuniciranje, uključujući oglašavanje i stavljanje proizvoda na tržište koje izvrši trgovac, a u izravnoj je vezi s promocijom, prodajom ili dobavljanjem proizvoda potrošačima;

[...]”

- 4 Člankom 3. stavkom 4. te direktive određuje se:

„U slučaju proturječja između odredaba ove Direktive i drugih pravila [prava Unije] o specifičnim aspektima nepoštene poslovne prakse, pravila [prava Unije] imaju prednost i primjenjuju se na te specifičnosti.”

5 Članak 7. navedene direktive, naslovljen „Zavaravajuća izostavljanja”, glasi kako slijedi:

„1. Poslovna praksa smatra se zavaravajućom ako u danom činjeničnom okviru, uzimajući u obzir sva njegova obilježja i okolnosti i ograničenja sredstava priopćavanja, izostave bitne informacije potrebne prosječnom potrošaču da bi u danim okolnostima donio informiranu odluku o transakciji te na taj način prosječnog potrošača navodi ili je vjerojatno da će ga navesti na donošenje odluke o poslu koju inače ne bi donio.

2. Također se smatra zavaravajućim izostavljanjem slučaj u kojem, uzimajući u obzir pitanja opisana u stavku 1., trgovac skriva ili na nejasan, nerazumljiv, dvosmislen ili nepravodoban način pruža bitne informacije navedene u tom stavku, odnosno ne naznači poslovnu namjeru poslovne prakse ako ona već nije očita iz konteksta, te ako u bilo kojem od tih slučajeva to prosječnog potrošača navodi ili je vjerojatno da će ga navesti na donošenje odluke o poslu koju inače ne bi donio.

3. Ako sredstvo koje se koristi za priopćavanje poslovne prakse uvodi ograničenja prostora ili vremena, ta se ograničenja, kao i sve mjere koje je trgovac poduzeo kako bi na druge načine informacije učinio raspoloživima za potrošače, uzimaju u obzir pri odlučivanju je li informacija izostavljena.

4. U slučaju pozivanja na kupnju sljedeće se informacije smatraju bitnima, ako već nisu očite iz konteksta:

- (a) glavna obilježja proizvoda, u mjeri u kojoj je to primjereno za sredstvo priopćavanja i proizvod;
- (b) geografska adresa i identitet trgovca, npr. njegovo zaštićeno ime i, ako je primjereno, geografska adresa i identitet trgovca u čije ime djeluje;
- (c) cijena koja uključuje poreze ili način na koji se cijena izračunava ako se zbog prirode proizvoda ona ne može na razuman način unaprijed izračunati, kao i, ako je primjereno, svi dodatni troškovi otpreme, dostave ili poštanski troškovi odnosno ako ih nije moguće na razuman način izračunati unaprijed, činjenica da ti troškovi mogu biti plativi;
- (d) način plaćanja, dostave i rada proizvoda, kao i politika rješavanja pritužbi, ako odstupaju od zahtjeva u pogledu profesionalne pažnje;
- (e) za proizvode i poslove koji uključuju pravo povlačenja ili otkazivanja, postojanje takvog prava.

5. Zahtjevi u pogledu informiranja utvrđeni pravom Unije u području tržišnog komuniciranja, uključujući oglašavanje ili stavljanje proizvoda na tržište, čiji je netaksativni popis sadržan u Prilogu II., smatraju se bitnima.”

Direktiva 2010/30/EU

- 6 Direktiva 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o označivanju potrošnje energije i ostalih resursa proizvoda povezanih s energijom uz pomoć oznaka i standardiziranih informacija o proizvodu (SL 2010., L 153, str. 1.) stavljena je izvan snage Uredbom (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2017. o utvrđivanju okvira za označivanje energetske učinkovitosti i o stavljanju izvan snage Direktive 2010/30/EU (SL 2017., L 198, str. 1.). Na dan nastanka činjenica koje se odnose na glavni postupak primjenjivala se Direktiva 2010/30.

7 Uvodne izjave 5. i 8. Direktive 2010/30 glasile su:

„5. Pružanjem točnih, relevantnih i usporedivih informacija o specifičnoj potrošnji energije proizvoda povezanih s energijom, krajnje korisnike treba usmjeriti da biraju one proizvode koji tijekom uporabe troše manje ili posredno rezultiraju manjom potrošnjom energije i drugih resursa i time potaknuti proizvođače na poduzimanje mjera za smanjivanje potrošnje energije i drugih resursa proizvoda koje proizvode. Time isto tako neizravno treba potaknuti učinkovitu uporabu tih proizvoda koja bi pridonijela ostvarivanju cilja energetske učinkovitosti EU-a od 20 %. Bez tih informacija, samim djelovanjem tržišnih sila, neće doći do promicanja racionalne uporabe energije i ostalih bitnih resursa kod takvih proizvoda.

[...]

8. Obaviještenost ima ključnu ulogu u djelovanju tržišnih sila pa je stoga nužno uvesti jednoobraznu oznaku za sve proizvode istog tipa, kojom se potencijalnim kupcima daju dodatne standardizirane informacije o troškovima koji se uz te proizvode vežu u smislu energije i potrošnje ostalih bitnih resursa i poduzeti mjere kojima bi se osiguralo da te informacije dobiju i oni potencijalni krajnji korisnici koji izloženi proizvod ne vide pa nisu u mogućnosti vidjeti oznaku. Kako bi bila učinkovita i uspješna, oznaka treba biti lako prepoznatljiva krajnjim korisnicima, jednostavna i sažeta. U tu svrhu postojeće oznake treba zadržati kao osnovu za obavješćivanje krajnjih kupaca o energetske učinkovitosti proizvoda. Potrošnju energije proizvoda i druge podatke o proizvodima treba mjeriti u skladu s usklađenim normama i metodama.”

8 Članak 1. stavak 1. te direktive određivao je:

„Ovom se Direktivom uspostavlja okvir za usklađivanje nacionalnih mjera o informacijama za krajnje korisnike, posebno na oznakama i u standardiziranim informacijama o proizvodu, o potrošnji energije i, ako je to relevantno, ostalih bitnih resursa tijekom uporabe, te o dodatnim informacijama o proizvodima povezanim s energijom, čime se krajnjim korisnicima omogućuje da izaberu učinkovitije proizvode.”

9 Članak 3. stavak 1. navedene direktive glasio je kako slijedi:

„Države članice osiguravaju da:

[...]

(b) s obzirom na proizvode obuhvaćene ovom Direktivom, izlaganje drugih oznaka, znakova, simbola ili natpisa koji ne zadovoljavaju zahtjeve ove Direktive i relevantnih delegiranih akata bude zabranjeno ako bi njihovo prikazivanje krajnje korisnike moglo obmanuti ili zbuniti u pogledu potrošnje energije ili, ako je to relevantno, drugih bitnih resursa tijekom uporabe;

[...]”

10 U skladu s člankom 4. iste direktive:

„Države članice osiguravaju da:

(a) se informacije koje se odnose na potrošnju električne energije, drugih oblika energije i prema potrebi drugih bitnih resursa tijekom uporabe kao i dodatne informacije, u skladu s delegiranim aktima donesenim prema ovoj Direktivi, stavljaju na znanje krajnjim korisnicima u informacijskom listu i na oznaci proizvoda koji se nudi za prodaju, u najam, najam s pravom kupnje ili se izravno ili neizravno izlaže krajnjim korisnicima bilo kojim sredstvom prodaje na daljinu, uključujući i internet;

[...]"

11 Članak 5. Direktive 2010/30 određivao je:

„Države članice osiguravaju da:

- (a) dobavljači koji stavljaju na tržište ili puštaju u rad proizvode obuhvaćene delegiranim aktom, dostavljaju oznaku i informacijski list u skladu s ovom Direktivom i dotičnim delegiranim aktom;

[...]"

12 Članak 10. te direktive glasio je:

„1. Pojediniosti koje se odnose na oznaku i informacijski list Komisija utvrđuje u delegiranim aktima u skladu s člancima od 11. do 13., za svaki tip proizvoda u skladu s ovim člankom.

[...]

Odredbe delegiranih akata o informacijama o potrošnji energije i drugih bitnih resursa tijekom upotrebe koje se navode na oznaci i u informacijskom listu omogućuju krajnjim korisnicima da donose bolje informirane odluke o kupnji, a tijelima nadležnim za nadzor tržišta da verificiraju odgovaraju li proizvodi navedenim informacijama.

[...]

4. U delegiranim aktima navodi se posebno:

[...]

- (d) oblik i sadržaj oznake iz članka 4., koja u najvećoj mogućoj mjeri ima jednoobrazni karakterističan oblik po skupinama proizvoda te je u svakom slučaju jasno vidljiva i čitljiva. U modelu oznake kao osnova zadržava se razvrstavanje slovima od ‚A‘ do ‚G‘; stupnjevi razvrstavanja odgovaraju značajnoj uštedi energije i troškova iz perspektive krajnjeg korisnika.

[...]

- (g) specifičan sadržaj oznake za oglašavanje, uključujući prema potrebi energetska razred i druge relevantne razine radnih značajki za dotični proizvod u čitljivom i vidljivom obliku;

[...]"

Delegirana uredba br. 665/2013

13 Uvodna izjava 5. Delegirane uredbe br. 665/2013 glasi:

„Ovom bi se Uredbom trebao utvrditi jednoobrazni izgled i sadržaj oznaka za usisavače.”

14 Članak 1. stavak 1. te uredbe određuje:

„Ovom se Uredbom utvrđuju zahtjevi za označivanje i pružanje dodatnih podataka o proizvodu za električne usisavače, uključujući hibridne usisavače.”

15 Članak 3. stavak 1. navedene uredbe glasi:

„Dobavljači osiguravaju da je od 1. rujna 2014.:

(a) svaki usisavač označen tiskanom oznakom čiji su izgled i sadržaj utvrđeni u Prilogu II.;

[...]”

16 Članak 4. iste uredbe propisuje:

„Dobavljači osiguravaju da od 1. rujna 2014.:

(a) svaki model koji se nalazi na prodajnom mjestu nosi oznaku koju dobavljači osiguravaju u skladu s člankom 3., postavljenu s vanjske strane uređaja ili obješenu na njega tako da je jasno vidljiva;

[...]”

17 Prema Prilogu I. Delegirane uredbe br. 665/2013, razred energetske učinkovitosti usisavača određuje se sukladno njegovoj godišnjoj potrošnji električne energije, njegov razred učinkovitosti čišćenja sukladno njegovom kapacitetu prihvata prašine, a njegov razred emisije prašine sukladno njegovoj emisiji prašine.

18 Prilog II. toj uredbi određuje izgled energetske oznake i navodi informacije koje ona mora sadržavati, među ostalim razred energetske učinkovitosti predmetnog modela usisavača i njegove razrede učinkovitosti čišćenja i emisije prašine. U njemu se još precizira da izgled oznake mora biti u skladu s točkama 3.1., 3.2. ili 3.3. tog priloga, ovisno o tome je li riječ o općenamjenskom usisavaču, usisavaču za tvrde podloge ili onom za tepihe, i da se, odstupajući od navedenog, ako je nekom modelu dodijeljen znak za okoliš uveden Uredbom (EZ) br. 66/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o znaku za okoliš [Europske unije] (SL 2010., L 27, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 16., str. 184.) (u daljnjem tekstu: znak za okoliš Unije), može dodati preslika tog znaka.

Belgijsko pravo

19 Na temelju članka VI.99 stavka 1. Zakonika o gospodarskom pravu (*Moniteur belge* od 29. ožujka 2013., str. 19975.), kako je izmijenjen Zakonom od 21. prosinca 2013. (*Moniteur belge* od 30. prosinca 2013., str. 103506.), kojim se prenosi članak 7. stavak 1. Direktive 2005/29, poslovna praksa smatra se zavaravajućom ako se u danom činjeničnom okviru, uzimajući u obzir sva njezina obilježja i okolnosti i ograničenja korištenog sredstva priopćavanja, izostave bitne informacije potrebne prosječnom potrošaču da bi u danim okolnostima donio informiranu odluku o poslu te na taj način prosječnog potrošača navodi ili je vjerojatno da će ga navesti na donošenje odluke o poslu koju inače ne bi donio.

Glavni postupak i prethodna pitanja

20 Društva Dyson i BSH oboje na tržište stavljaju usisavače koji sukladno Delegiranoj uredbi br. 665/2013 moraju imati energetska oznaka prilikom prodaje. Ta oznaka odražava rezultate testova koji se provode s praznim spremnikom. Društvo Dyson prigovara društvu BSH, među ostalim, da je zavaralo potrošače i da je provodilo nepoštenu poslovnu praksu. U tom kontekstu društvo Dyson pokrenulo je postupak pred sudom koji je uputio zahtjev, voorzitterom van de rechtbank van koophandel te Antwerpen (predsjednik Trgovačkog suda u Antwerpenu, Belgija).

- 21 Sud koji je uputio zahtjev kao prvo odbija tvrdnju društva Dyson prema kojoj je društvo BSH provodilo nepoštenu sudsku praksu time što je na energetske oznakama usisavača koje prodaje navelo energetski razred A. Naime, razvrstavanje u taj razred u skladu je s testovima koji su provedeni s praznim spremnikom, pri čemu taj test sud koji je uputio zahtjev smatra jedinim koji omogućava procjenu godišnje potrošnje energije usisivača.
- 22 Međutim, sud koji je uputio zahtjev ističe, kao drugo, da društvo Dyson osnovano tvrdi da ispitivanja koja su provedena s praznim spremnikom ne odgovaraju uobičajenoj uporabi usisavača i da ta ispitivanja ne omogućavaju usporedbu uređaja koji funkcioniraju na različite načine, odnosno, s jedne strane uređaja koji, kao oni koje prodaje društvo BSH, imaju vrećicu za prašinu čije se pore začepljuju uporabom, zbog čega motor mora razviti veću snagu i, s druge strane, usisavača marke Dyson, koji nisu opremljeni takvom vrećicom i čija uporaba ne utječe na snagu koju motor mora razviti. Stoga smatra da se postavlja pitanje je li društvo BSH zavaralo potrošače time što nije preciziralo koju je metodu ispitivanja primijenilo.
- 23 Sud koji je uputio zahtjev s tim u vezi ističe da društvo BSH samo postupuje u skladu s Delegiranom uredbom br. 665/2013. Ta uredba precizno uređuje izgled energetske oznake i njezin sadržaj, tako da je društvo BSH pri određivanju informacija koje će pružiti potrošačima podvrgnuto ograničenjima tog sredstva priopćavanja. Uzimajući u obzir članak 7. stavke 1. i 3. Direktive 2005/29, taj sud smatra da valja ispitati je li društvo BSH imalo određenu slobodu pri određivanju informacija u vezi s potrošnjom energije koje će navesti na uređajima koje prodaje.
- 24 Sud koji je uputio zahtjev također ističe da, osim energetske oznake, koja se propisuje Delegiranom uredbom br. 665/2013, društvo BSH na svoje usisavače dodaje druge simbole, među ostalim zelenu oznaku s natpisom „Energy A”, što znači da je usisavač općenito dosegao razred A energetske učinkovitosti, zelenu oznaku s natpisom „AAAA Best rated: A in all classes”, što znači da je usisavač dosegao razred A u pogledu učinkovitosti čišćenja, na tepihu i na tvrdoj podlozi, energetske učinkovitosti i emisije prašine, kao i crnu oznaku u obliku tepiha s natpisom „class A Performance”, što znači da je usisavač dosegao razred A u pogledu kapaciteta prihvata prašine na tepihu.
- 25 Taj sud ističe da društvo BSH na taj način pruža informacije koje su već u cijelosti priopćene energetskim oznakama te se pita dopušta li Delegirana uredba br. 665/2013 takvu praksu.
- 26 U tim je okolnostima voorzitter van de rechtbank van koophandel te Antwerpen (predsjednik Trgovačkog suda u Antwerpenu) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Može li se strogo poštovanje [Delegirane uredbe br. 665/2013] (bez dopunjavanja oznake definirane u Prilogu II. toj uredbi informacijama o uvjetima ispitivanja koji su rezultirali razvrstavanjem u razred energetske učinkovitosti u skladu s Prilogom I.) smatrati zavaravajućim izostavljanjem u smislu članka 7. [Direktive 2005/29]?
2. Protivi li se [Delegiranoj uredbi br. 665/2013] to da oznaka bude dopunjena drugim simbolima kojima se priopćavaju iste informacije?”

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

- 27 Sud koji je uputio zahtjev svojim prvim pitanjem u biti pita treba li članak 7. Direktive 2005/29 tumačiti na način da je činjenica da potrošaču nisu pružene informacije o uvjetima ispitivanja koji su doveli do razvrstavanja u energetski razred naveden na energetske oznaci „zavaravajuće izostavljanje” u smislu te odredbe.

- 28 Najprije valja podsjetiti da je cilj Direktive 2005/29 uvođenje jedinstvenih pravila o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnih subjekata prema potrošačima radi doprinošenja dobrom funkcioniranju unutarnjeg tržišta i osiguravanja visokog stupnja zaštite potrošača (presuda od 26. listopada 2016., Canal Digital Danmark, C-611/14, EU:C:2016:800, t. 25.).
- 29 U tom je kontekstu navođenje na energetske oznaci samo informacija koje se zahtijevaju Delegiranom uredbom br. 665/2013, bez pojašnjavanja uvjeta u kojima je energetska učinkovitost usisavača izmjerena, „poslovna praksa” u smislu članka 2. točke (d) Direktive 2005/29.
- 30 Naime, pojam „poslovna praksa” izrazito je široko definiran, pa tako definirana praksa mora biti, s jedne strane, poslovne naravi, odnosno moraju je provoditi trgovci i, s druge strane, mora biti izravno povezana s promocijom, prodajom ili dobavljanjem njihovih proizvoda potrošačima (vidjeti u tom smislu presudu od 17. listopada 2013., RLvS, C-391/12, EU:C:2013:669, t. 37.).
- 31 Kada iza priopćavanja informacija o energetske učinkovitosti proizvoda koji je predmet maloprodaje ili nepriopćavanja takvih informacija stoji trgovac, riječ je o poslovnoj praksi izravno povezanoj s prodajom tog proizvoda potrošačima. U tom je smislu nevažno, kao što je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 77. svojeg mišljenja, da su predmetne informacije nepovoljne za trgovca ili to da je on te informacije priopćio kako bi se uskladio s odredbama Delegirane uredbe br. 665/2013.
- 32 Kao prvo, što se tiče neisticanja informacija o uvjetima ispitivanja na energetske oznaci, valja istaknuti da se u članku 3. stavku 4. Direktive 2005/29 propisuje da u slučaju proturječja između odredbi te direktive i drugih pravila prava Unije o specifičnim aspektima nepoštene poslovne prakse ta druga pravila imaju prednost i primjenjuju se na te specifičnosti.
- 33 U predmetnom slučaju Direktiva 2010/30 i Delegirana uredba br. 665/2013 čine pravila prava Unije o specifičnim aspektima nepoštene poslovne prakse u smislu članka 3. stavka 4. Direktive 2005/29. Naime, iako iz uvodnih izjava 5. i 8. Direktive 2010/30 proizlazi da je njezin glavni cilj zaštita okoliša, to ne mijenja činjenicu da cilj pružanja točne, relevantne i usporedive informacije o konkretnoj energetske potrošnji proizvoda povezanih s energijom putem jednoobrazne energetske oznake koju trgovac mora staviti na proizvod koji je predmet maloprodaje pridonosi zaštiti potrošača.
- 34 Međutim, kada postoji proturječje između članka 7. Direktive 2005/29, s jedne strane, i odredbi Direktive 2010/30 i Delegirane uredbe br. 665/2013, s druge strane, sukladno članku 3. stavku 4. Direktive 2005/29 moraju se primijeniti potonje odredbe.
- 35 U tom pogledu valja istaknuti da se Direktiva 2010/30 i Delegirana uredba br. 665/2013 moraju tumačiti u smislu da se na energetske oznake ne mogu dodati informacije o uvjetima u kojima je izmjerena energetska učinkovitost usisavača.
- 36 Naime, u uvodnoj izjavi 8. Direktive 2010/30 pojašnjava se da je nužno uvesti jednoobraznu oznaku za sve proizvode istog tipa. Taj cilj standardizacije oznake provodi se člankom 1. stavkom 1., člankom 4. i člankom 10. stavkom 4. točkama (d) i (g) spomenute direktive, na temelju kojih se potonjom uspostavlja okvir za usklađivanje nacionalnih mjera u vezi s, među ostalim, informiranjem krajnjih korisnika o potrošnji energije putem oznaka i standardiziranih informacija i državama članicama nalaže da osiguraju informiranje o potrošnji električne energije tijekom uporabe uređaja putem oznake čiji se izgled i detaljni sadržaj moraju utvrditi delegiranim aktom, što je, kada je riječ o usisavačima, Delegirana uredba br. 665/2013.
- 37 Kao što to proizlazi iz uvodne izjave 8. i članka 10. Direktive 2010/30, cilj standardizacije izgleda i sadržaja energetske oznake kao i njezine jednostavnosti i sažetosti jest krajnjem korisniku omogućiti bolju razumljivost i usporedivost informacija koje su u njoj sadržane.

- 38 Osim toga, iz uvodne izjave 5. Delegirane uredbe br. 665/2013 proizlazi da se njome treba utvrditi jednoobrazni izgled i sadržaj oznaka za usisavače.
- 39 Izgled i sadržaj te oznake precizno su definirani u Prilogu II. spomenutoj uredbi. Taj prilog usto predviđa da se, odstupajući od izgleda energetske oznake koji je u njemu precizno definiran, na tu oznaku može dodati samo preslika znaka za okoliš Unije ako je predmetnom modelu usisavača dodijeljen takav znak.
- 40 Slijedi da se Delegiranoj uredbi br. 665/2013, tumačenoj u vezi s Direktivom 2010/30, protivi to da se energetske oznaci dodaju drugi navodi osim eventualno preslike znaka za okoliš Unije.
- 41 Iz te zabrane proizlazi da se na temelju članka 3. stavka 4. Direktive 2005/29 članak 7. te direktive ne može primijeniti na nedostatak informacija o uvjetima ispitivanja energetske učinkovitosti usisavača.
- 42 Što se tiče, kao drugo, nedostatka informacija o uvjetima ispitivanja drugdje nego na energetske oznaci, valja istaknuti da se prema članku 7. stavku 1. Direktive 2005/29 poslovna praksa smatra zavaravajućom ako se u danom činjeničnom okviru, uzimajući u obzir sva njegova obilježja i okolnosti i ograničenja sredstava priopćavanja, izostave bitne informacije potrebne prosječnom potrošaču da bi u danim okolnostima donio informiranu odluku o transakciji te na taj način prosječnog potrošača navodi ili je vjerojatno da će ga navesti na donošenje odluke o poslu koju inače ne bi donio. Iz stavka 5. istog članka također proizlazi da se zahtjevi u pogledu informiranja utvrđeni pravom Unije u području tržišnog komuniciranja, uključujući oglašavanje ili stavljanje proizvoda na tržište, smatraju bitnima.
- 43 U predmetnom slučaju uvjeti u kojima je energetska učinkovitost predmetnog modela usisavača izmjerena ne mogu se smatrati bitnom informacijom za prosječnog potrošača.
- 44 Naime, Direktivom 2010/30 propisana je uporaba jednoobrazne energetske oznake za informiranje krajnjih korisnika o potrošnji energije određenih proizvoda tijekom njihove uporabe, a Delegiranom uredbom br. 665/2013 utvrđen je iscrpni popis informacija o potrošnji energije usisavača pri njihovoj uporabi koje se moraju staviti na znanje potrošačima putem te energetske oznake, pri čemu nije propisano da se na njoj moraju navesti uvjeti u kojima je izmjerena energetska učinkovitost usisavača. Stoga valja smatrati da iz zajedničkog tumačenja Direktive 2010/30 i Delegirane uredbe br. 665/2013 proizlazi da se takve informacije ne mogu smatrati bitnima za prosječnog potrošača.
- 45 Iz toga slijedi da nenavođenje uvjeta ispitivanja energetske učinkovitosti usisavača ne može biti zavaravajuće izostavljanje u smislu članka 7. Direktive 2005/29.
- 46 Iz prethodno navedenog proizlazi da na prvo pitanje valja odgovoriti da članak 7. Direktive 2005/29 treba tumačiti na način da činjenica da potrošaču nisu pružene informacije o uvjetima ispitivanja koji su doveli do razvrstavanja u energetske razrede naveden na energetske oznaci nije „zavaravajuće izostavljanje” u smislu te odredbe.

Drugo pitanje

- 47 Najprije valja podsjetiti da je prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda na potonjem da u okviru postupka suradnje s nacionalnim sudovima uspostavljene u članku 267. UFEU-a nacionalnom sudu pruži koristan odgovor koji će mu omogućiti da riješi spor koji se pred njim vodi i da će, u tom smislu, Sud po potrebi preoblikovati pitanje koje mu je postavljeno (vidjeti osobito presudu od 21. prosinca 2016., Ucar i Kilic, C-508/15 i C-509/15, EU:C:2016:986, t. 51. i navedenu sudsku praksu).

- 48 U predmetnom je slučaju nesporno da Delegiranu uredbu br. 665/2013, u kojoj se nalaže postavljanje energetske oznake na svaki usisivač koji je predmet maloprodaje, treba tumačiti s obzirom na odredbe Direktive 2010/30, na kojoj se temelji. Drugo pitanje, koje se odnosi na Delegiranu uredbu br. 665/2013, stoga valja preoblikovati na način da se također odnosi na Direktivu 2010/30.
- 49 Osim toga, iz odluke kojom se upućuju prethodna pitanja proizlazi da je u predmetnom slučaju društvo BSH na pakiranje usisivača koje prodaje pored energetske oznake postavilo nekoliko oznaka ili simbola koji nisu predviđeni Delegiranom uredbom br. 665/2013, odnosno, osobito, zelenu oznaku s natpisom „Energy A”, narančastu oznaku s natpisom „AAAA Best rated: A in all classes” i crnu oznaku u obliku tepiha s natpisom „Class A Performance”.
- 50 Stoga valja smatrati da sud koji je uputio zahtjev svojim drugim pitanjem u biti pita treba li Delegiranu uredbu br. 665/2013, u vezi s Direktivom 2010/30, tumačiti u smislu da joj se protivi to da se drugdje nego na energetske oznaci prikazuju druge oznake ili simboli koji prenose informacije navedene na toj energetske oznaci.
- 51 Valja istaknuti da članak 3. stavak 1. točka (b) Direktive 2010/30 propisuje da je prikazivanje, među ostalim, oznaka ili simbola drugdje nego na energetske oznaci zabranjeno ako, kao prvo, te oznake ili simboli ne ispunjavaju zahtjeve te direktive ili njezinih delegiranih akata, odnosno, u predmetnom slučaju, Delegirane uredbe br. 665/2013, i ako bi, kao drugo, to prikazivanje krajnjeg korisnika moglo obmanuti ili zbuniti u pogledu potrošnje energije ili, ako je to relevantno, drugih bitnih resursa tijekom uporabe električnog uređaja. Taj članak stoga uvjetuje takvu zabranu provjeravanjem tih dvaju uvjeta.
- 52 Budući da u predmetnom slučaju oznake ili simboli koje društvo BSH prikazuje na usisivačima koje prodaje nisu predviđeni Delegiranom uredbom br. 665/2013, treba smatrati da ne ispunjavaju zahtjeve te uredbe. Slijedi da je njihovo prikazivanje zabranjeno ako bi krajnjeg potrošača moglo obmanuti ili zbuniti u pogledu potrošnje energije usisivača tijekom njegove uporabe.
- 53 Na sudu koji je uputio zahtjev je da utvrdi, s obzirom na sve relevantne elemente, postoji li zbog prikazivanja oznaka ili simbola koje koristi društvo BSH takva opasnost.
- 54 Međutim, iz ustaljene sudske prakse Suda proizlazi da, u okviru prethodnog postupka, iako je nacionalni sud taj koji na kraju treba ocijeniti činjenice, Sud, koji nacionalnom sudu treba dati korisne odgovore, ovlašten je dati upute osobito na temelju spisa glavnog postupka kao i očitovanja koja su mu podnesena, koje će sudu koji je uputio zahtjev omogućiti da donese odluku (presuda od 5. lipnja 2014., I, C-255/13, EU:C:2014:1291, t. 55. i navedena sudska praksa).
- 55 S tim u vezi valja pojasniti da iz samog teksta članka 3. stavka 1. točke (b) Direktive 2010/30 proizlazi da navedeni sud mora strogo primijeniti kriterij iz točke 52. ove presude, namijenjen zaštiti krajnjeg potrošača od opasnosti od obmane ili zabune u vezi s potrošnjom energije tijekom uporabe predmetnog električnog uređaja. Strogu primjenu tog kriterija potvrđuje cilj zaštite okoliša iz navedene direktive, na koji je upućeno u točki 33. ove presude.
- 56 Osim toga, valja istaknuti da, u okviru Direktive 2005/29, kao kriterij procjene, kada je riječ o zavaravajućoj poslovnoj praksi, treba uzeti u obzir prosječnog potrošača koji je u razumnoj mjeri obaviješten, pažljiv i oprezan, uzimajući u obzir socijalne, kulturne i jezične čimbenike (presude od 12. svibnja 2011., Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, t. 22. i od 26. listopada 2016., Canal Digital Danmark, C-611/14, EU:C:2016:800, t. 39.). Povezanost pitanja opravdava primjenu tog kriterija i u okviru ocjene opasnosti od obmane ili zabune iz članka 3. stavka 1. točke (b) Direktive 2010/30.
- 57 U tom smislu, sama okolnost da oznake ili simboli koje je društvo BSH izložilo navode informacije koje su već prisutne na energetske oznaci nije dovoljna da se isključi postojanje takve opasnosti. Naime, valja istaknuti, s jedne strane, da simboli koje je koristilo društvo BSH nisu grafički identični onima

koji su korišteni na energetske oznaci i, s druge strane, da određene oznake ili simboli koje to društvo koristi ponavljaju iste informacije, pri čemu koriste različiti grafički prikaz za svaku oznaku, što bi moglo stvoriti dojam da je svaki put riječ o različitoj informaciji.

- 58 Na drugo pitanje stoga valja odgovoriti da Delegiranu uredbu br. 665/2013, u vezi s člankom 3. stavkom 1. točkom (b) Direktive 2010/30, treba tumačiti na način da joj se protivi to da se drugdje nego na energetske oznaci prikazuju oznake ili simboli koji prenose informacije navedene na toj energetske oznaci ako bi to prikazivanje krajnjeg korisnika moglo obmanuti ili zbuniti u pogledu potrošnje energije usisavača koji je predmet maloprodaje pri njegovoj uporabi, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri, s obzirom na sve relevantne elemente i vodeći računa o percepciji prosječnog krajnjeg korisnika koji je u razumnoj mjeri obaviješten, pažljiv i oprezan, uzimajući u obzir socijalne, kulturne i jezične čimbenike.

Troškovi

- 59 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (četvrto vijeće) odlučuje:

- 1. Članak 7. Direktive 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu i o izmjeni Direktive Vijeća 84/450/EEZ, direktiva 97/7/EZ, 98/27/EZ i 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, kao i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća treba tumačiti na način da činjenica da potrošaču nisu pružene informacije o uvjetima ispitivanja koji su doveli do razvrstavanja u energetske razred naveden na oznaci energetske razreda usisavača, čiji se primjerak nalazi u Prilogu II. Delegiranoj uredbi br. 665/2013 od 3. svibnja 2013. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označavanja energetske učinkovitosti usisavača, nije „zavaravajuće izostavljanje” u smislu te odredbe.**
- 2. Delegiranu uredbu br. 665/2013, u vezi s člankom 3. stavkom 1. točkom (b) Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o označavanju potrošnje energije i ostalih resursa proizvoda povezanih s energijom uz pomoć oznaka i standardiziranih informacija o proizvodu, treba tumačiti na način da joj se protivi to da se drugdje nego na oznaci energetske razreda usisavača, čiji se primjerak nalazi u Prilogu II. Delegiranoj uredbi br. 665/2013, prikazuju oznake ili simboli koji prenose informacije navedene na toj energetske oznaci ako bi to prikazivanje krajnjeg korisnika moglo obmanuti ili zbuniti u pogledu potrošnje energije usisavača koji je predmet maloprodaje pri njegovoj uporabi, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri, s obzirom na sve relevantne elemente i vodeći računa o percepciji prosječnog krajnjeg korisnika koji je u razumnoj mjeri obaviješten, pažljiv i oprezan, uzimajući u obzir socijalne, kulturne i jezične čimbenike.**

Potpisi